

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 235/2022-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Zuzanou Srnákovou, advokátkou, Podbrezovská 39, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 5OdS/4/2020-110 z 9. septembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 22. novembra 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením okresného súdu o oddlžení jeho dlžníka, ktoré žiada zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

II.

2. Sťažovateľ ako veriteľ zmluvami o pôžičke požičal dlžníkovi peniaze. Následne s dlžníkom uzavrel dohodu, v ktorej dlžník uznal svoj dlh z pôžičiek a zaviazal sa sťažovateľovi vrátiť 76 300 eur. To však dlžník nesplnil a na návrh sťažovateľa bol platobným rozkazom z 8. septembra 2020 zaviazaný zaplatiť sťažovateľovi 75 508 eur s príslušenstvom. Na návrh sťažovateľa bolo uznesením okresného súdu z 19. októbra 2020 podľa § 343 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) nariadené zabezpečovacie opatrenie, ktorým bol zriadené záložné právo na nehnuteľnosti dlžníka. Na návrh sťažovateľa a na základe platobného rozkazu bolo 14. februára 2021 podľa Exekučného poriadku (ďalej aj „EP“) vydané poverenie na vykonanie exekúcie.

3. Na návrh dlžníka sťažovateľa z 24. novembra 2020 mu okresný súd podľa zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKR“) uznesením z 27. novembra 2020 poskytol ochranu pred veriteľmi a ustanovil správca, ktorý okresnému súdu predložil návrh splátkového kalendára, v ktorom pohľadávke sťažovateľa proti dlžníkovi napriek zabezpečovacím opatrením zriadenému záložnému právu nebolo priznané postavenie oddlžením nedotknutej (zabezpečenej) pohľadávky.

4. Proti návrhu splátkového kalendára podal sťažovateľ námietku. Poukázal na § 343 ods. 1 CSP a dôvodovú správu k tomuto ustanoveniu, podľa ktorej sa na rozdiel od predbežného opatrenia upúšťa od dočasnosti tohto inštitútu, keďže podľa § 343 ods. 3 CSP výkon tohto záložného práva môže nastať až po tom, ako bola pohľadávka právoplatne priznaná. Z toho sťažovateľ dospel k tomu, že zabezpečovacím opatrením zriadené záložné právo má rovnako ako zmluvné záložné právo okrem zabezpečovacej aj uhradzovaciú funkciu a je mu teda dané na roveň aj podľa ZKR. V tejto súvislosti poukázal na § 8 ZKR. Podľa sťažovateľa zabezpečovacím opatrením zriadené záložné právo nemožno stotožňovať s exekučným záložným právom, keďže § 167f ods. 4 ZKR stanovuje, že len exekučné záložné právo k dlžníkovmu majetku vyhlásením konkurzu zaniká. Podľa sťažovateľa záložné právo zriadené zabezpečovacím opatrením v procesoch podľa ZKR nezaniká a má postavenie ako zmluvné záložné právo.

5. K námietke sťažovateľa sa vyjadril správca tak, že zabezpečovacím opatrením zriadené záložné právo je obdobné exekučnému a rozhodne nie zmluvnému záložnému právu, keďže pri rozhodnutiach zriadených záložných právach absentuje zmluvná voľnosť. Ide o nanútené záložné práva, ktoré možno vykonať len v exekučnom konaní pre prípad úspechu v spore. Správca poukázal na to, že záložné právo zriadené zabezpečovacím opatrením zabezpečuje potencionálnu exekúciu a ide o predexekučné zabezpečenie majetku dlžníka. V tejto súvislosti poukázal na dôvodovú správu k ZKR v časti, v ktorej bolo do ZKR zavedené oddlženie a z ktorej vyplýva snaha o to, aby bolo možné uplatniť dohody medzi záložným veriteľom a dlžníkom, keď záložní veritelia sa do riešenia úpadku dlžníka nevtahujú v rozsahu, v ktorom je ich pohľadávka krytá predmetom zabezpečovacieho práva. Podľa správca ak by bol pripustený výklad, podľa ktorého je pohľadávka sťažovateľa riadne zabezpečená záložným právom, viedlo by to k záveru o jeho zachovaní aj po oddlžení, čo je v rozpore s účelom oddlženia splátkovým kalendárom, ktoré smeruje k takému usporiadaniu majetku dlžníka, pri ktorom mu je vopred známa určená splniteľná kvóta uspokojenia pohľadávok nezabezpečených veriteľov, zatiaľ čo pri zmluvným záložným právom zabezpečených veriteľoch sa bude plniť rovnako predvídateľne, no nie podľa súdom schváleného splátkového kalendára, ale podľa splátkových podmienok dohodnutých v zmluve zabezpečenej záložným právom. Takto oddlžením zabezpečená právna istota by nebola možná, ak by zabezpečovacím opatrením zriadenému záložnému právu bolo priznané rovnaké postavenie ako zmluvnému záložnému právu.

6. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením okresný súd oddlžil dlžníka sťažovateľa a určil splátkový kalendár tak, že dlžník má nezabezpečeným veriteľom, teda aj sťažovateľovi v splátkach zaplatiť 47,69 % ich pohľadávok. V odôvodnení okresný súd dôsledne prepísal rozsiahlu argumentáciu správca a sťažovateľa. Následne, ako aj výslovne uviedol, sa priklonil k argumentom správca. Z následného odôvodnenia okresného súdu vyplýva, že ak by došlo k dodatočnému zabezpečeniu pohľadávky po jej vzniku, šlo by o odporovateľný (zvýhodňujúci) právny úkon a ak by bolo v spore kedykoľvek vydané zabezpečovacie opatrenie, veriteľ by obchádzal ZKR.

Okrem toho zabezpečovacie opatrenie bolo zavedené CSP, no v súvislosti s jeho prijatím nebol novelizovaný § 8 ZKR, ktorý upravuje okruh zabezpečovacích práv. Podľa okresného súdu záložné právo zriadené zabezpečovacím opatrením plní svoju funkciu výlučne v sporovom konaní a zákonom nemá vytvorený priestor v procesoch podľa ZKR.

III.

7. Závery namietaného uznesenia okresného súdu sťažovateľ považuje za arbitrárne. Namietanému rozhodnutiu vytýka, že napriek tomu, že otázka posudzovania súdom zriadeného záložného práva z pohľadu ZKR už bola riešená aj najvyšším súdom v rozsudku č. k. 6Obo/125/2007 z 18. októbra 2008, okresný súd ju posúdil rozdielne, čím došlo k porušeniu princípu právnej istoty. Podľa sťažovateľa záložné právo zriadené zabezpečovacím opatrením nemožno stotožňovať s exekučným záložným právom, keďže má povahu riadneho záložného práva podľa § 151a Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že § 343 CSP upustil od dočasnosti zabezpečovacích opatrení, ktorá bola črtou predbežných opatrení podľa Občianskeho súdneho poriadku. Podľa sťažovateľa zabezpečovacím opatrením zriadené záložné právo nestráca určením splátkového kalendára svoj právny základ. Podľa sťažovateľa prijatím právneho názoru okresného súdu by bolo zabezpečovacie opatrenie značne oslabené a dlžník by sa vedel jednoducho zbaviť ťarchy na svojom majetku, ktorým je pohľadávka zabezpečená.

8. Závery namietaného uznesenia okresného súdu sťažovateľ považuje za nedostatočne odôvodnené. Podľa sťažovateľa sa okresný súd odvolal len na nezmyselnú argumentáciu správcu o hypotetickej úvahe zvyhodňujúceho právneho úkonu. Takúto úvahu sťažovateľ považuje za arbitrárnu a poukazuje na § 59 ZKR, ktorý obsahuje definíciu zvyhodňujúceho právneho úkonu, hoci v jeho prípade šlo o súdom zriadené záložné právo. Za rovnako nezmyselný považuje i argument, podľa ktorého pri riadnom civilnom spore by zabezpečovacie opatrenie mohlo byť vydané kedykoľvek a takýmto spôsobom by veriteľ obchádzal ZKR. Podľa sťažovateľa okresný súd argumentuje skutkovými okolnosťami, ktoré sú úplne odlišné od skutkových okolností jeho prípadu. Okrem toho namieta, že okresný súd sa nevysporiadal s jeho argumentáciou a nevysvetlil, prečo sa odchýlil od rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré ani nespomenul.

IV.

9. Čo sa týka námietky nesprávnosti záveru namietaného uznesenia, treba uviesť, že ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, a jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (III. ÚS 391/09). Ústavný súd nevykladá iné ako ústavné zákony, a preto musí preskúmať len to, či sa tieto zákony nevyložili spôsobom, ktorý je svojvoľný alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav (II. ÚS 348/08). Ústavný súd za protiústavné považuje tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (I. ÚS 301/06). Rovnako o takýto stav ide aj vtedy, ak závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 88/07). Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že rozhodnutie vnútroštátneho súdu možno považovať za svojvoľné a také, ktoré narúša

spravodlivosť konania, iba v prípade, ak sú v ňom vyjadrené dôvody založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe vnútroštátneho súdu, dôsledkom čoho došlo k odopretiu spravodlivosti (Moreira Ferreira, bod 85; Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, sťažnosti č. 46632/13 a č. 28671/14, bod 119).

10. Čo sa týka námietky nedostatočného odôvodnenia namietaného rozhodnutia, treba uviesť, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia má podať jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (I. ÚS 218/2019, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

11. Okresný súd bez toho, aby bolo jeho rozhodnutie preskúmateľné akýmkoľvek opravným prostriedkom, riešil otázku, ktorá bola nastolená výkladom noriem podústavného práva. Na strane jednej šlo o normy civilného procesného práva prijaté v roku 2015, podľa ktorých zabezpečovacím opatrením môže súd zriadiť záložné právo na veciach dlžníka na zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená s tým, že výkon tohto záložného práva môže nastať až po tom, ako bola pohľadávka právoplatne priznaná (§ 343 ods. 1 a 3 CSP). Tieto normy okresný súd pri systematickom výklade konfrontoval s normami ním aplikovaného konkurzného práva z roku 2005, podľa ktorých zabezpečovacím právom je záložné právom (§ 8 ZKR), a z roku 2017, podľa ktorých pri oddlžení platí, že zabezpečená pohľadávka je oddlžením nedotknutá v rozsahu, v ktorom je krytá hodnotou predmetu zabezpečovacieho práva [§ 166c ods. 1 písm. c) ZKR]. Pri konfrontácii týchto noriem okresný súd dospel k záveru, že pohľadávka sťažovateľa nie je zabezpečenou pohľadávkou a na zabezpečovacím opatrením zriadené záložné právo treba nahliadať rovnako ako na exekučné záložné právo, ktoré vyhlásením konkurzu zaniká (§ 167f ods. 4 ZKR).

12. Otázka riešená okresným súdom v ústavnou sťažnosťou namietanom rozhodnutí skoro po prijatí CSP zaujala právnu vedu, ktorá na strane jednej dospela k záveru, že záložné právo zriadené zabezpečovacím opatrením je obdobným inštitútom ako exekučné záložné právo podľa § 167 a nasl. Exekučného poriadku alebo ako bolo sudcovské záložné právo v rámci súdneho výkonu rozhodnutí podľa § 388a a nasl. OSP v znení účinnom do konca roka 2005, a preto mu nemožno priznať žiadne hmotnoprávne účinky (DŽAČÁR, L. - FÖLDEŠ, R. *Zabezpečovacie opatrenia v novom civilnom sporovom procese - vybrané problémy*. In: Právny obzor 6/2016). Na tento článok reagoval ďalší príspevok (ŠTEVČEK, M. - KOTRECOVÁ, A. *Ako poznať dobrú právnu úpravu alebo od zabezpečovacích opatrení k analytickej právnej epistemológii*. In: Právny obzor 2/2017), v ktorom bol sformulovaný opačný záver, že zabezpečovacie opatrenie nemožno vnímať ako čisto procesný inštitút, ale ako samostatnú formu záložného práva, ktoré nie je obligatórne procesne späté s konaním vo veci samej najmä z dôvodu, že právoplatné skončenie konania nepodmieňuje jeho zánik, ako je to v prípade exekučného záložného práva. Tomuto článku nasleduje záver o tom, že zriadením zabezpečovacieho opatrenia nadobúdajú jeho subjekty postavenie účastníkov vzťahu zo záložného práva a v týchto intenciách medzi nimi vznikajú aj práva a povinnosti, na ktoré sa použije § 151a a nasl. Občianskeho

zákonníka a na účel konkurzu si takéto záložné právo zachováva poradie a riadnu hmotnoprávnu relevanciu (KOTRECOVÁ, A. In: ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAČOVIČ, M., a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 1156).

13. Právna veda na novoprijatý zákon formulovala dva protichodné názory o tom, aké postavenie treba priznať zabezpečovacím opatrením zriadenému záložnému právu. Na tento rozpor nielen zákonodarca, ale ani judikatúra vyšších súdov žiadnym spôsobom nereagovala. Tomu nasvedčuje aj to, že sťažovateľ sa dovoľáva a okresnému súdu vytýka nezohľadnenie rozsudku najvyššieho súdu z októbra 2008, teda z obdobia pred zavedením zabezpečovacieho opatrenia, v ktorom bol formulovaný záver, že účinkom vyhlásenia konkurzu je zastavenie exekučného konania, a preto aj exekučné záložné právo stráca právny základ. Možno len doplniť, že najvyšší súd v uznesení č. k. 1Obdo/34/2018 z 29. januára 2019 dospel k záveru, že daňové záložné právo podľa § 71 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení do 31. augusta 2007 v dôsledku vyhlásenia konkurzu nezaniká a je zabezpečovacím právom podľa § 8 ZKR. Z týchto rozhodnutí však nemožno dospieť k záveru o tom, že by judikatúra všeobecných súdov otázku nastolenú či už ústavnou sťažnosťou alebo už uvedenými právnymi názormi právnej vedy stabilne a uspokojivo vyriešila. Ide o rozhodnutia, ktoré sa vzťahujú na iné normy podústavného práva.

14. Ústavný súd je preto znova a rovnako ako okresný súd pred otázkou, ktorá vyplynula zo stretu výkladu noriem podústavného práva, ktoré boli vytvorené v rôznych obdobiach, no bez toho, aby na seba významovo nadväzovali smerom k takej aplikácii, ktorá by nevyžadovala rozporné pohľady právnej vedy. Ústavný súd je pri posúdení dôvodnosti ústavnej sťažnosti opakovane v situácii akoby prvej a poslednej opravnej inštancie, ktorá má vyriešiť od roku 2016 nastolený, no či už právnou vedou alebo judikatúrou nevyriešený problém účinkov záložného práva zriadeného zabezpečovacím opatrením v konkurznom konaní. Javí sa, akoby iných ako okresných a ústavného súdu v systéme nášho všeobecného súdnictva nebolo. Tento stav je výsledkom vylúčenia štandardných opravných prostriedkov civilného procesu vo vzťahu k množstvu rozhodnutí či už exekučných alebo konkurzných súdov. To vedie k nesprávnej predstave o tom, že ústavný súd by mal byť akýmsi výhradným korektorom praktík týchto súdov a systémovým prieskumným orgánom správnosti výkladu noriem EP a ZKR. Právny systém, ktorý otázky výkladu procesného predpisu redukuje len na komunikáciu medzi najnižším stupňom súdnictva a ústavným súdom ako orgánom ochrany ústavnosti, nemôže fungovať efektívne.

15. Namietaný právny záver okresného súdu vychádza z výkladu noriem obsiahnutých vo viacerých zákonoch a zdôrazňuje to, že dodatočné zabezpečenie pohľadávky po jej vzniku by mohlo byť zvýhodňujúcim právnym úkonom, čo by viedlo k obchádzaniu účelu ZKR, ktorého § 8 v súvislosti s prijatím CSP nebol novelizovaný. Tento argument nemožno považovať za excesný, keďže ide o kombináciu systematickej a historickej metódy výkladu právnej normy. Zdôvodnenie, ktoré poukazuje na to, že ZKR nepriznal zabezpečovacím opatrením zriadenému záložnému právu osobitnú ochranu v procese oddĺženia, nemožno považovať za také, ktoré by bolo nelogické. Rovnako za zjavne nesprávny nemožno považovať záver okresného súdu, podľa ktorého záložné právo zriadené zabezpečovacím opatrením plní svoju funkciu výlučne v sporovom konaní a zákonom nemá vytvorený priestor v rámci procesu oddĺženia podľa ZKR. Táto úvaha nevybočuje z rámca zákonných ustanovení nielen ZKR, no ani CSP,

ktorý stanovuje, že záložné právo možno zriadiť len pri obave z ohrozenia exekúcie a jeho výkon môže nastať až po tom, ako bola pohľadávka právoplatne priznaná súdnym rozhodnutím (§ 343 ods. 1 a 3 CSP). Z týchto zákonných ustanovení vyplýva zrejma nadväznosť súdom zriadeného záložného práva na základnému konaniu nadväzujúce exekučné konanie bez toho, aby zákon výslovne stanovoval osobitné postavenie tohto práva v procesoch podľa ZKR.

16. Z takejto úvahy okresného súdu nemožno dospieť k tomu, že by záver okresného súdu bol či už právne zjavne nesprávny alebo extrémne nelogický. Rovnako nemožno dospieť k tomu, že je nedostatočne zdôvodnený. Hoci sa okresný súd rovnako ako strany v súvislosti s riešením jasne nastolenej právnej otázky nezaoberal ani základnou právnickou literatúrou, je zrejme, že v jeho argumentácii je prítomná úvaha o tom, aké zákonné ustanovenia boli použité a ako boli vyložené, pričom je jasné, že argumenty použité okresným súdom sú v celkom zrejmom protiklade s argumentmi sťažovateľa. Takýto prístup možno považovať za dostatočný. I keď bolo možné od okresného súdu očakávať to, že sa do zákonom, judikatúrou a právnickou literatúrou nedoriešeného problému zahĺbi viac ako len na úrovni argumentov strán, nemožno dospieť k záveru, že by naplnenie formulovaného očakávania bolo nevyhnutnou podmienkou ústavnej udržateľnosti rozhodnutia okresného súdu. Okresné súdy a aj ústavný súd nie sú právnické akadémie, ktoré by mali vyriešiť spor tak, že sa na úrovni odbornej vedeckej práce vyrovnajú s otázkami, ktoré nie je spoľahlivo schopná vyriešiť nielen právna veda, ale ani legislatíva a judikatúra vyšších inšancií všeobecného súdnictva. Argumentácia okresného súdu jasne uvádza dôvody, pre ktoré bolo rozhodnuté v súlade s argumentáciu správcu, ktorá zreteľne vylučovala správnosť právnej argumentácie sťažovateľa. Táto strohosť, ktorá mohla byť prostá zbytočného konštatovania akéhosi príklonu k argumentom sťažovateľa a ktorá aj mohla byť argumentačne hlbšia, však nezakladá namietané porušenie sťažovateľom uvedených základných práv rovnako ako ich porušenie nezakladá samotný záver okresného súdu o charaktere zabezpečovacím opatrením zriadeného záložného práva. Preto je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

V.

17. Úlohou ústavného súdu nie je zjednocovať rozdielne právne názory všeobecných súdov, ktoré vyplývajú z rozdielných pohľadov právnej vedy. Osobitne to platí vtedy, ak základom týchto právnou vedou skoro začatých, no judikatúrou a legislatívou stále neuzavretých diskusií sú obdobím vzniku a obsahom nepreviazané právne normy relatívne oddelených systémov či už hmotného práva na strane jednej alebo procesného práva na strane druhej alebo exekučného (civilného procesného práva) na strane jednej a konkurzného práva na strane druhej.

18. Potreba naznačenia systematického riešenia problému, ktorý vyplynul z ústavnej sťažnosti sťažovateľa, je asi nevyhnutným predpokladom na to, aby sa táto diskusia posunula smerom k jasnému riešeniu. To platí o to viac, že v prostredí judikatúry vyšších inšancií všeobecných súdov takéto riešenie očakávať nemožno, čo vyplýva aj z toho, že proti namietanému uzneseniu okresného súdu nebol prípustný žiaden opravný prostriedok. S ohľadom na to, že zákonodarca a všeobecné súdnictvo neboli schopné jasne vyriešiť otázku nastolenú touto ústavnou sťažnosťou a sú formulované len dva rozporné závery právnickej literatúry, sa žiada na okraj a na posilnenie toho, že záver okresného súdu nie je výsledkom zjavnej chyby právneho posúdenia, vyjadriť

k účelu a obsahu zabezpečovacím opatrením zriadeného záložného práva. Táto krátka poznámka však nemôže mať ambíciu konečného riešenia, ktoré je primárne na legislatíve a sekundárne na s právnou vedou spolupracujúcej judikatúre.

19. Zabezpečovacie opatrenie v podobe zriadenia záložného práva k veciam dlžníka nie je žiadnym osobitným prvkom nového slovenského procesného práva. Ide o implantát z tradičných kodifikácií. Konkrétne *Arrestu* nemeckého ZPO tak, ako to bez bližšej komparácie naznačuje už citovaný komentár, ktorý na škodu veci vychádza z použitia inej ako autentickej nemeckej literatúry (KOTRECOVÁ, A. In: ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAČOVIČ, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 1155).

20. Nemecký *Arrest* (zabezpečovacie opatrenie) slúži na zabezpečenie exekúcie hnutel'ného alebo nehnuteľného majetku pre peňažnú pohľadávku alebo nárok, ktorý sa môže zmeniť na peňažnú pohľadávku (§ 916 ods. 1 ZPO). Možno ho nariadiť pri obave zo znemožnenia alebo podstatného zhoršenia núteného výkonu rozsudku (§ 917 ods. 2 ZPO). Spojenie *Arrestu* (zabezpečovacieho opatrenia) len s budúcim núteným výkonom rozhodnutia jednotlivého veriteľa vylučuje možnosť jeho uplatnenia v inom konaní ako pri individuálnom nútenom výkone rozhodnutia. Z § 89 ods. 1 nemeckého insolvenčného poriadku, podľa ktorého počas insolvenčného konania nie je prípustný nútený výkon rozhodnutia v prospech jednotlivých insolvenčných veriteľov či už z insolvenčnej masy alebo z iného majetku dlžníka, je vyvodený záver o tom, že insolvenčné konanie ako všeobecná a celková exekúcia vylučuje jednotlivé exekúcie, a teda aj výkon záložného práva z *Arrestu* (bližšie KAYSER, G. THOLE, C. Insolvenzordnung. Heidelberger Kommentar. 10., neu bearbeitete Auflage. Heidelberg : C.F. Müller, 2020, s. 744).

21. I z úpravy CSP je zrejmé, že dôvodom nariadenia zabezpečovacieho opatrenia je obava zo zmarenia exekúcie (§ 343 ods. 1 CSP). Dôvod nariadenia zabezpečovacieho opatrenia teda nevyplýva zo snahy veriteľa, aby dosiahol hmotnoprávne zabezpečenie svojej pohľadávky alebo jej zabezpečenie v procesoch podľa ZKR, ale z toho, aby jeho pohľadávka bola osobitne zabezpečená z dôvodu ohrozenia exekúcie rozsudku, ktorého vydania sa domáha v základnom konaní a ktorému má nasledovať exekúcia. Skutočnosť, že zabezpečovacím opatrením sa zriaďuje záložné právo, nevyjadruje to, že jeho cieľom je vytvorenie takého právneho stavu, aký je možný dosiahnuť hmotnoprávnym zabezpečením prostredníctvom zmluvy o zriadení záložného práva a ktorému úpadkové právo pripisuje osobitné kvalifikované postavenie tak, ako to vyjadruje § 8 ZKR a v nadväznosti naň § 166c ods. 1 písm. c) ZKR.

22. Zabezpečovacie opatrenie smeruje k zabezpečeniu procesnej ochrany veriteľa v ďalšom na základné konanie nadväzujúcom exekučnom konaní, pričom následok v podobe záložného práva je len jeho technickým vyjadrením bez toho, aby takéto záložné právo malo rovnaký obsah a účinky ako záložné právo zriadené na základe zmluvy veriteľa a dlžníka. Záver, podľa ktorého účel zabezpečovacieho opatrenia je analogický s účelom exekučného záložného práva tak, ako je vyjadrený v § 167 a nasl. Exekučného poriadku, preto nemožno považovať za nelogický. Skôr naopak. Práve preto možno na zabezpečovacie opatrenie v konkurze vzťahovať rovnaký následok zániku tohto práva, tak ako tomu je pri exekučnom záložnom práve podľa § 167f ods. 4 ZKR.

23. Okresný súd v namietanom rozhodnutí bez rozsiahlych komparačných analýz a len pod vplyvom argumentácie sťažovateľa a správcu dospel k takému záveru, ktorý je v súlade s jedným smerom právnej vedy (DŽAČÁR, L., FÖLDEŠ, R.), no zároveň v rozpore s druhým názorom (ŠTEVČEK, M., KOTRECOVÁ, A.). Stále však ide o záver, ktorý má oporu v aplikovaných a nepochybne nejasných a judikatúrou jasne a stabilne nevyložených ustanoveniach podústavného práva. Záver okresného súdu, ktorý konal ako súd konkurzný, však zodpovedá takému významu zabezpečovacieho opatrenia, aký tomu inštitútu v insolvenčnom konaní priznáva nemecký právny poriadok, ktorý bol vzorom na zavedenie zabezpečovacieho opatrenia do CSP.

24. Táto implantácia zrejme nezostala bez vedľajšieho účinku. Liekom na chorobu právnej neistoty však nie je konanie o ústavnej sťažnosti. Rovnako ním celkom nemôže byť právna veda či pod vplyvom nedostatku opravných prostriedkov nezjednotiteľná judikatúra všeobecných súdov. Jasná legislatívna príčina právnej neistoty vyvolaná nesúlalom v rôznom období a pod rôznymi heslami prijatých vrstiev právnych noriem vyžaduje jasné legislatívne riešenie nastolenej otázky. V konečnom dôsledku záver prijatý týmto rozhodnutím nie je záverom o správnosti ústavnou sťažnosťou namietaného právneho názoru okresného súdu. Ide „len“ o vyslovenie toho, že tento právny záver nie je v rozpore so základnými právami sťažovateľa, ktorý nedbalo poskytol dlžníkovi pôžičku, ktorú pre prípad jeho insolvencie nezabezpečil záložnou zmluvou alebo iným vhodným hmotnoprávnym nástrojom. Je prirodzené, že dodatočné zabezpečenie prostriedkom civilného procesu môže byť určitou istotou len v tomto a v naň nadväzujúcom exekučnom procese.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2022

Peter Straka
predseda senátu